

Mares Diana

Ifjúság és etnikai attitűd vizsgálatok Romániában

Tanulmányunk célja a romániai szaklapokban 1992 után megjelent, ifjúsággal foglalkozó empirikus kutatások monografikus áttekintése. Az a tény, hogy a fiatalok olyan kategóriáját képezik a társadalomnak, amely gyorsan reagál a változásokra és viszonylag könnyen megközelíthető a kutató számára, elősegítette az ifjúsági mintákon végzett kutatásokat, ezért ezeket gyakran újabb szociológiai módszerek tökéletesítésére is felhasználták. A figyelembe vett folyóiratok a következők voltak: Román Szociológia (Sociologie Românească), Életminőség (Clitatea vietii), a Társadalomkutatási folyóirat (Revista de cercetari sociale), valamint a fentebb említett Bukaresti Ifjúságkutató Intézet tudományos füzetek.

A tizenegy tanulmány tematikailag három kategóriába sorolható a következőképpen: három dolgozat az etnikumközi viszonyok témakörébe tartozik, négy a deviáns viselkedések kategóriájába, a fennmaradt négy pedig változó tematikájú: a fiatal házaspárokon végzett kutatásnak célja a romániai családokban az átmeneti korszakhoz való alkalmazkodás során felmerülő problémák azonosítása, Gheorghe Barbu a szegénységnek a fiatal generációkra gyakorolt hatását vizsgálta, a fiatalok szabadidős tevékenységeit elemezte Laureana Urse, a Kolozsvári Egyetemen tanító munkacsoport által szerkesztett tanulmány pedig a romániai felsőoktatás alakulását és a kolozsvári egyetemisták tanulmányaikhoz fűződő motivációit, élet- és tanulási körülményeit, az oktatással szembeni attitűdjeit és elvárásait, munkahelyi perspektíváit tárta fel.

Bemutatásunkban az etnikumközi viszonyokkal foglalkozó Septimiu Chelcea és Ana Bălaça kutatásaira térünk ki részletesebben. Septimiu Chelcea a nemzeti identitás társadalmi reprezentációinak és az etnikai attitűdök kérdésével foglalkozik. Az Ifjúságkutató Intézet tudományos füzetében megjelent tanulmányában ugyanezt a problémát vizsgálja, de ezúttal más módszerek alkalmazásával: a Bogardus-féle társadalmi távolság-skála helyett etnikai jelzőket soroltat fel, illetve a mintavételi keretet kibővíti az utolsó éves gimnáziumi diákok kategóriájával. (Előbb csak egyetemi hallgatókat kérdeztek meg.)

Ana Bălaça *„Etnikai kulturális identitás. Etnikumközi viszonyok Romániában”* című tanulmánya, mely 1995 márciusában az Ifjúságkutató Intézet által kiadott tudományos füzetekben jelent meg, az etnikai kisebbségeknek kijáró jogok problematikájára vonatkozó adatokat hasonlít össze. A felhasznált adatok két, különböző (az egyik országos, reprezentatív, másik pedig csak fiatalokból álló) mintán lekérdezett felmérésből, valamint hét 1990-1993 között szerkesztett, a kisebbségek jogait reglementáló nemzetközi dokumentum tartomelemzéséből származó eredményekből kerültek ki.

Mivel Romániában csak nagyon kevesen foglalkoztak kimondottan ifjúságszociológiával, a fiatalok körében végzett vizsgálatok főképpen a felkapott, divatos vagy nagyon aktuális témákat ölelik fel.